

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXI. Quatenus Christi & Sanctorum imagines sint colendæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Itaque finis determinat cultum imaginis; non qualitas imaginis in homine vivo, aut in statua insensibili.

VI. Imago Regis est venerabilis, quia Regis est; ergo & Christi, & Sanctorum. Item est capax iniuriæ ac contumeliæ: ergo & honoris.

VII. Iustè idola destruxit Theodosius; quia fallorum erant Deorum: ergo verè Sanctorum icones iustè colit Christianus.

VIII. Iconomachi fuerunt Iudæi, aut Mahumerani, aut Nicromantici, aut Heretici, id est, impii, athei: At defensores imaginum viri Sancti. His igitur, nõ illis credendum. Nec enim Deus per inimicos Dei docet Ecclesiam Dei. Nam qui non colligit mecum, dispergit. Luc. 11. Odit autem diabolus imagines; sunt igitur iconoclastæ ex parte diaboli. Vide Bellarm. & meam Genealogiam part. 1. quæst. 24.

Q V Æ S T I O LXXXI.

Quatenus Christi & Sanctorum imagines sint colendæ?

LVTHERO-CALVINISTIS, si velint, informandis; Orthodoxis confirmandis, fit quæstio hæc. Quidam honoratur trifariam, Per se, vel per Accidens: Propter se, vel aliud: Propriè, vel impropriè. 1. Per se, rei suppositum, cui inest ratio venerationis: Vt Rex per se, vt quis: Regia dignitas, per se honoratur, vt Qua: Purpura per accidens. 2. Propter se res honoratur, cuius ratio venerationis non aliunde pendet: Vt rationalis natura. Propter aliud ea, cui inest ratio honoris, sed quæ ab alio

dependeat: Vt imago Christi vel Sanctorum. 3. Propriè honoratur, quod verè sui ipsius ratione honoratur: impropriè, quod loco alterius colitur. Vt cū funus per statuam alicui ducitur, absente corpore: Ceu Traianus mortuus triumphauit Romæ, statuæ circumnectâ. Ex his subiectas asscriimus conclusiones.

I. Imagines Christi & Sanctorum veneranda sunt non solum per accidens & impropriè; sed etiam propriè, sic vt terminent ipse venerationem in se, non tantum vt vicem gerunt exemplaris. 1. Quia Conc. VII. act. 7. dicit esse venerandas; sed nõ latria. 2. Quia quod dicitur impropriè, potest simpliciter negari: si ergo impropriè solum venerandæ forent imagines: posset simpliciter negari esse venerandas; quod Conc. VII. damnat. 3. Decernit idem esse venerandas vt Euangelium, & sacra vasa. Quia eis inest quid sacrum, scilicet imago, & dedicatio facta cultui diuino.

II. Non sunt imagines adoranda laticios propriè: impropriè tamen & per accidens potest coli. vt prototypon; dñ pro exemplari accipitur imago & cultus mente refertur ad exemplar: Ita D. Tho. 3. q. 25. a. 3. Idque non ratione materiæ, aut formæ; sed solius actualis representationis.

III. Nulla imago per se & propriè, eodem adoranda est cultu, quo exemplar ipsum. 1. Sic Concilia, & Patres. 2. Quia latria soli Deo sic debetur. Exo 20. Deos aureos & argenteos non facietis mecum. Quia imago est inferior exemplari: ergo nec cultu latriæ est colenda pari. Non cultu interno; qui est apprehensio vt

R pri.

primi Principii: Non externo latreutico; qui est sacrificium. 3. Quia hæresis fuit, teste Irenæo l. 1. c. 24. Epiph. hæresi 27. Aug. her. 7. asserens eum cultum imaginibus. Nam Deus est, quod imago docet; non est Deus ipsa. Vnde, O Crux auespes unica: id est, Christe crucifixe. Sicut Deut. 32. *Audite cæli, quæ loquor.* Ita istud, *Salve Crux pretiosa*; prosopeocia est, desiderans fructum Crucis.

IV. *Cultus per se proprius imaginum est quidam Imperfectus, qui analogicè reducitur ad speciem eius cultus, qui debetur exemplari.* Species autem cultus religiosi sunt, Latræ, Hyperdulia, Dulia; quæ debentur naturæ intelligenti. Quia sicut habet imago se ad suum exemplar, ita se habet cultus imaginis ad cultum exemplaris: Sed imago est ipsum exemplar analogicè, & secundum quid: ergo & cultus imaginis esse debet secundum quid.

QVÆSTIO LXXXII.

*An Crux Christi sit veneranda,
& quatenus?*

LUTHERANI æquè ac CALVINIANI inimici Crucis Christi, successores dannatorum heresiarcharum, ex suo Magistro ista didicere LUTHERO to. 2. Wittenb. fol. 339. *Si in campo conspicerem vexillum Crucis, et ipse foret crucifixus, fugerem ab eo haud secus, ac si me diabolus insequeretur.* Idem in Postilla fol. 148. *Vtinam nulla unquam corona spinea, aut crux extitisset. Si quæ particula S. Crucis mihi donaretur, foretque in manu mea; equidem isthac continuo conderem, ubi nec sol ipsam videret.* Quodque de Cruce dico, idem de quibuscunque Reliquiis dictum volo. Idem tom. 7. Wittenb. fol. 391. *Flammis desagret omnia festa Crucis.* Idem tom. 2. Wittenb. fol. 4. *Meus Carolstadius cum prophetis suis*

vociferantur, & incendunt vulgus dicentes: seca, disseca, distrabe, discerpe; amerlora, disfringe, transfode, abyce, conculca, alapa in faciem idolis infringe. Vides Crucifixum; in faciem illi inspuè.

LUTHERANIS dictum, factum Calvinianis. Quorum argumenta cum responsionibus repetere ex mea Genealogia part. 1. questio. 24.

SVADENT CALVINISTÆ potto istis apud Scharpium in *Cursu Theol.* 1. Adoranda Crucis nec præceptum est nec exemplum in Scripturis. 2. Latreutica adoratio solius Dei est: ergo eam tribuere Cruci est hæresis contra Deum. 3. Si ei ob Christi contactum debetur adoratio: ergo magis ventri Mariæ & alino palmario, & iudæi labiis, &c. 4. Cruci, quam Resurrexerunt, plus tribuitur hoc *Crucentuam adoramus, Resurrectionem glorificamus.* 5. Christi Humanitas separata à Divinitate, non esset Latræ cultu adoranda: minus ergo Crux. 6. Sp. Sanctus est in baptismo; nec tamen ibi adorandus: ergo minus Crux.

AUTOR. Tribus omnia completar: 1. Veneranda est ipsa crux Christi: 2. Omnis Crux: 3. Et signum Crucis.

1. *Lignum Crucis venerabile est.*

I. Quia eam Christus elegit sponte, non inuitus; Vti Aram sui Sacrificii Numini placando; Vti Scalam sibi ad regnum; Vt instrumentum liberationis nostræ; Vt tropæum triumphi de diabolo deuscto: Quibus ille mirificum eic ontulit honorem. De quibus singulis S. Scripturæ testimonia require in meo *Antichristo* p. 1. q. 25.

2. Quia Mysteria S. Crucis sunt veneratione dignissima. De quibus Eph. 3. *Vi positus comprehendere cum omnibus Sanctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum.*